

To już się sprawdza

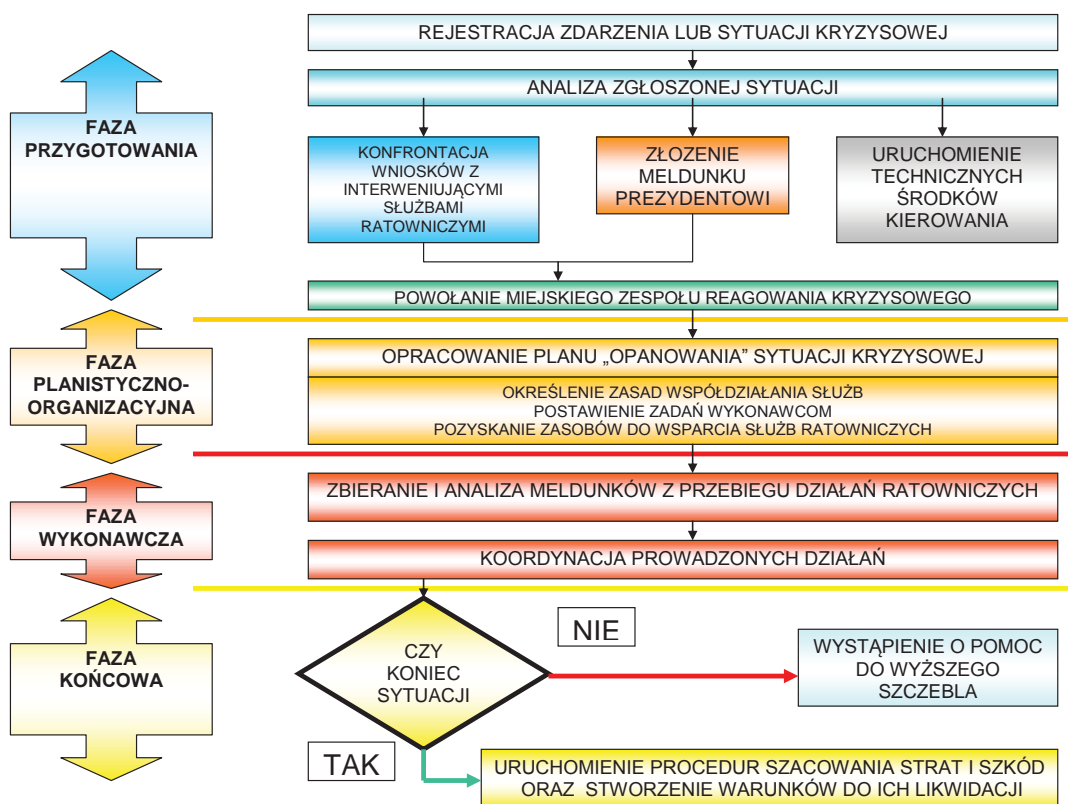
Po raz pierwszy system zarządzania bezpieczeństwem został wdrożony przed największą w historii Szczecina imprezą masową, jaką był finał regat „The Tall Ships Races 2007”. Kierowanie systemem z pomocą łączności cyfrowej „Tetra” umożliwiło sprawne funkcjonowanie służb w rejonie wydzielonym imprezy masowej oraz pozostałych sił zabezpieczających inne obszary miasta. Potwierdzeniem przydatności zbudowanego w Szczecinie systemu była także awaria energetyczna (blackout) w kwietniu 2008 roku.

Systematyczna poprawa bezpieczeństwa mieszkańców to jeden z priorytetowych celów, które prezydent miasta Piotr Krzystek wyznaczył do osiągnięcia podczas swojej kadencji. Końcowym efektem wszystkich planowanych działań w tym zakresie ma być uzyskanie przez Szczecin w 2012 roku statusu najbezpieczniejszego miasta w Polsce. Realizacja tego ambitnego, ale realnego założenia, wiąże się z podjęciem szeregu przedsięwzięć, w których najważniejszą rolę przypisano Wydziałowi Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności Urzędu Miejskiego, sprawującego - w imieniu Prezydenta Szczecina - nadzór i koordynację działań Komendy Miejskiej Policji w Szczecinie, Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej, Straży Miejskiej oraz innych podmiotów funkcjonujących w sferze bezpieczeństwa, porządku publicznego, ochrony przeciwpożarowej oraz neutralizacji zdarzeń o charakterze kryzysowym. Dodatkowo przewartościowaniu musiał ulec sposób postrzegania powyższej problematyki przez wszystkich uczestniczących w procesie zarządzania infrastrukturą komunalną, inwestycjami, remontami, zamówieniami publicznymi itp. Uruchomienie tego procesu powinno, w zakreślonej przez władze miasta perspektywie, zapewnić osiągnięcie postawionego celu, a na pewno pozwolić znacznie się do niego przybliżyć.

Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego

Najważniejszą sprawą było stworzenie skutecznej formuły zarządzania bezpieczeństwem na terenie miasta, a w perspektywie wykorzystanie tego potencjału także na obszarze całej metropolii szczecińskiej. Rolę tę wypełnia Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego (MCZK), które jako część Wydziału Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności (WZKiOL) stanowi kompleksowy system reagowania i zarządzania w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa publicznego i obywateli. Projekt został sfinansowany

z budżetu wojewody zachodniopomorskiego, zaś roboty budowlane, zakup sprzętu i oprogramowania - z budżetu miasta Szczecin. Łączne wydatki inwestycyjne na ten cel sięgnęły blisko 3 mln zł. Centrum, zlokalizowane w siedzibie Komendy Miejskiej PSP, oddano do użytku w kwietniu 2007 roku. Jego podstawowym zadaniem jest koordynacja i zarządzanie sytuacją kryzysową przez Prezydenta Miasta, a także wymiana informacji pomiędzy służbami uczestniczącymi w zdarzeniu. Centrum posiada dziesięć stanowisk (podczas codziennych dyżurów wykorzystywane są trzy), na których służbę pełnią funkcjonariusze straży pożarnej oraz pracownicy Wydziału Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności Urzędu Miasta. W przyszłości do systemu włączone będzie także pogotowie ratunkowe.

Schemat cyklu zadaniowego Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego.

Kluczem do realizacji zadań związanych z bezpieczeństwem jest dysponowanie narzędziami zapewniającymi szybki i niezawodny dostęp do informacji z miejsca zdarzenia, a także możliwość natychmiastowego przekazywania poleceń i decyzji służbom uczestniczącym w ich neutralizacji. W tym zakresie miasto wypracowało własny model funkcjonowania infrastruktury informacyjnej, w którego skład wchodzi: bazy danych, oprogramowanie, sieć światłowodowa oraz system radiowej łączności cyfrowej „Tetra” (oparty o możliwości teletechniczne policji).

Model ten umożliwia integrację działań służb, przy zachowaniu ich pełnej niezależności i respektowaniu funkcjonalnej odrębności podczas wykonywania zadań bieżących. Stworzenie systemu wymagało budowy sieci wydajnych łączy światłowodowych, integrujących wszystkie podmioty włączone funkcjonalnie w MCZK, zwłaszcza jednostki policji (KWP i KMP w Szczecinie oraz trzy spośród pięciu komisariatów), jednostki Komendy Miejskiej PSP (wraz z trzema spośród pięciu JRG), główną siedzibę Straży Miejskiej (oraz dwie z czterech filii) oraz Wojewódzką Stację Pogotowia Ratunkowego w Szczecinie. Tworzenie sieci przekazu danych i obrazu dla potrzeb takiej struktury wymagało ułożenia około 40 km linii światłowodowych, co w przypadku Szczecina wymagało pokonania przeszkód, jakie stanowią choćby akweny leżące w granicach administracyjnych miasta. Ich łączna powierzchnia zajmuje prawie połowę obszaru Szczecina.

System bezpieczeństwa wspomagają kamery zainstalowane w lewobrzeżnej części miasta. W 2006 roku dokonano inwentaryzacji dotychczasowego monitoringu (12 kamer analogowych) oraz wskazano dodatkowe punkty do nowych instalacji, uwzględniając w tym zakresie opinię policji oraz mieszkańców miasta.

W 2007 roku, dzięki konsekwentnym działaniom Prezydenta Szczecina, zakupiono i zainstalowano 25 nowych, obrotowych kamer cyfrowych, którymi objęto praktycznie wszystkie miejsca wymagające ich posadowienia. W tym samym czasie przeprowadzono rozbudowę stanowisk operatorskich, mieszczących się na stanowisku kierowania Komendy Miejskiej Policji oraz zakupiono specjalistyczne mobilne stanowisko dowodzenia, które funkcjonuje w strukturze policji miejskiej. Łączny koszt zamknął się kwotą 4 mln zł. Infrastruktura techniczna umożliwia dziś wykorzystanie obrazu z monitoringu pozostałym służbom, ale również - przez Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego - urzędowi i służbom miejskim, między innymi Zarządowi Dróg i Transportu Miejskiego. Możliwości techniczne pozwalają na sukcesywną rozbudowę monitoringu np. przy wykorzystaniu realizowanych przez miasto inwestycji i remontów, a także przy udziale partnerów zewnętrznych, choćby rad osiedli.

Ważnym uzupełnieniem systemu wpływającego na poprawę bezpieczeństwa, realizowanym z budżetu miasta, była budowa w 2007 roku Centrum Zarządzania Bezpieczeństwem (CZB) na wyspie Bielawa, przeznaczonym dla wszystkich służb porządku

prawnego na potrzeby imprez masowych organizowanych na wodzie i nad wodą. Koszt tego przedsięwzięcia wyniósł blisko 1,4 miliona zł.

Czy system działa?

Pierwszym poważnym sprawdzianem dla stworzonego systemu było zapewnienie niezawodnego i skutecznego funkcjonowania podmiotów odpowiadających za bezpieczeństwo uczestników największej w Polsce imprezy masowej, która w ciągu czterech

Finał regat „*The Tall Ship’s Races 2007*” zgromadził 1,2 miliona osób, którym trzeba było zapewnić bezpieczeństwo.

dni skupiła około 1,2 mln osób. Imprezą tą był ogólnoswiatowy finał regat „*The Tall Ship’s Races 2007*”, odbywający się w Szczecinie. Przygotowanie koncepcji zabezpieczenia, wypracowanie wariantów współdziałania służb, rozpoczęło się z blisko półtorarocznym wyprzedzeniem, przy tym oczywistym stało się wykorzystanie zbudowanej infrastruktury i stworzonych rozwiązań systemowych. Umożliwił to m. in. system łączności cyfrowej „Tetra”, który zapewnił sprawne funkcjonowanie służb nie tylko w rejonie imprezy masowej, ale także na pozostałym obszarze miasta. Było to możliwe zarówno z MCZK, jak i CZB na wyspie Bielawa. Ponadto niezależnie funkcjonowały

w tym systemie stanowiska kierowania KWP i KMP w Szczecinie. Zastosowanie analogowego systemu łączności dla takiej liczby użytkowników, przy jednoczesnym zachowaniu bezawaryjności sieci, byłoby praktycznie niemożliwe do uzyskania.

Dla zobrazowania skali imprezy nadmienić należy, iż w rejonie zlotu dziennie służbę pełniło 1000 policjantów (patrole piesze, na

ładzie, wodzie i w powietrzu, konne i rowerowe), 105 strażników miejskich i 600 pracowników służb ochrony. Ponadto imprezę zabezpieczało 20 karettek, 110 ratowników medycznych (ogółem przeprowadzono w trakcie zlotu około 1000 drobnych interwencji medycznych). Wykonana przez policję, po zakończeniu imprezy, analiza zagrożenia wykazała brak poważniejszych zdarzeń o charakterze kryminalnym oraz stosunkowo niewielką ilość przypadków zakłócenia porządku publicznego. Potwierdzeniem są pozytywne oceny gości i uczestników wystawione organizatorom.

Kolejny test - blackout

System zarządzania bezpieczeństwem sprawdził się także podczas wielkiej awarii energetycznej, która wydarzyła się w kwietniu 2008 roku. W wyniku obfitych opadów atmosferycznych uszkodzeniu uległa sieć głównych linii energetycznych w zachodniej części województwa zachodniopomorskiego, na obszarze zamieszkałym przez ponad 600 tys. osób. Obszar zdarzenia w dużej mierze pokrywał się z terenem Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego.

Awaria spowodowała całkowity brak zasilania dla odbiorców zbiorowych i indywidualnych, przerwy w pracy elektrowni „Szczecin” i „Pomorzany”, a także miała wpływ na funkcjonowanie infrastruktury krytycznej i usług publicznych. Dotknęła również systemy telekomunikacyjne, pozbawiając możliwości skutecznego komunikowania się mieszkańców oraz instytucji administracji, ochrony zdrowia itp. Przestała działać telefonia komórkowa, przewodowa i internet.

Uszkodzona sieć linii energetycznej.

kryzys i jak się nim zrzęda. Doświadczenia Szczecina mogą posłużyć teraz do spojrzenia na istniejące przepisy w praktyczny sposób”.

Skala zdarzenia obejmująca szpitale, domy opieki społecznej, sieci wodociągowe

Jedynym bezawaryjnym rodzajem łączności pozostała „Tetra”, która umożliwiła sprawne funkcjonowanie służb zaangażowanych w neutralizację skutków awarii. Powołany niezwłocznie Miejski Zespół Zarządzania Kryzysowego, któremu przewodniczył Prezydent Miasta, rozpoczął działania w oparciu o infrastrukturę MCZK oraz wypracowane wcześniej procedury neutralizacji skutków awarii. Później, w jednej z licznych wypowiedzi dla mediów prezydent Piotr Krzystek stwierdził: „*Byliśmy chyba jedynym w ostatnich latach miastem, które w praktyce, na własnej skórze, odczuło czym jest*

i ciepłownicze, stacje paliw, sieci bankowe i handlowe, transport publiczny oraz pozostałych zbiorowych i indywidualnych odbiorców energii elektrycznej, nie spotykana dotychczas w Polsce, wymagała zorganizowania pomocy i wsparcia dla ludności, przy sukcesywnym włączaniu do akcji wszystkich służb publicznych (w tym jednostek sił zbrojnych). Równolegle uruchomione zostały siły i środki pozostające w dyspozycji operatora sieci energetycznych oraz dystrybutora energii zmierzające do naprawy uszkodzonych linii i rozpoczęcia dostaw energii elektrycznej. Takie działania nie mogłyby się odbyć bez wcześniejszego przygotowania odpowiedniego zaplecza koordynacyjno-zarządzającego, jakim okazało się Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego. Skuteczne przeciwdziałanie następstwom awarii umożliwiła bezawaryjnie działająca łączność radiowa w systemie „Tetra”, której rozwój na terenie całego kraju powinien uzyskać absolutny priorytet. Niemalże znaczenie miało codzienne zaangażowanie w usuwanie skutków awarii rzeszy 900 policjantów, 380 strażaków i ratowników, 60 strażników miejskich, 70 funkcjonariuszy straży granicznej oraz blisko 100 żołnierzy (wraz z pojazdami i agregatami prądotwórczymi tych formacji). Podkreślenia wymaga zorganizowanie skutecznego systemu informowania ludności - w oparciu o środki nagłośnienia policji i straży miejskiej. Działania, trwające blisko cztery dni, potwierdziły zasadność stworzonego systemu, wskazując jednocześnie na konieczność doskonalenia procedur i współdziałania służb publicznych. Sprawdził się także model cywilnego zarządzania sytuacją kryzysową.

Miasto wspiera służby

Ponad 2 proc. wydatków miasto przeznacza na realizację zadań z zakresu bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz ochrony przeciwpożarowej. Duże zaangażowanie środków przyczynia się do lepszego wyposażenia policji, straży pożarnej i straży miejskiej oraz zwiększenia dostępności do tych służb, co szczególnie cieszy mieszkańców i turystów odwiedzających miasto. Wzrastająca liczba strażników miejskich oraz konsekwentne działania inwestycyjne w miejskiej policji i straży pożarnej powodują sukcesywny wzrost poziomu bezpieczeństwa.

Autor: Ryszard Słoka, sekretarz miasta Szczecin,
przewodniczący Komisji UMP ds. Bezpieczeństwa
oraz Zarządzania Kryzysowego